

دستور جلسه شماره (۱)
عنوان: بررسی و اصلاح رویه های بررسی و اصلاح رویه های انعقاد قراردادهای یک طرفه میان بخش دولتی و خصوصی در حوزه زیرساخت فناوری و اطلاعات
مرجع طرح موضوع: اتحادیه صادرکنندگان خدمات مهندسی، مشاوران و پیمانکاران صنعت مخابرات ایران
تاریخ برگزاری جلسه: 1405/02/26
تعداد صفحات دستور جلسه: ۲
شرح موضوع: یکی از چالش های اساسی در روابط اقتصادی میان بخش خصوصی و دستگاه های اجرایی، انعقاد قراردادهایی با مفاد یک طرفه و غیرمتعادل است که در آن، بخش عمده تعهدات و ریسک ها به طرف خصوصی تحمیل می شود، در حالی که دستگاه دولتی یا عمومی از اختیارات یک جانبه از جمله حق فسخ، تغییر مفاد قرارداد، جرایم یا تفسیر انحصاری بندها، برخوردار است، این رویکرد نه تنها با اصول اساسی حقوق قراردادهای، از جمله تعادل، انصاف، حسن نیت و همچنین قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۰۸/۱۱/۱۳۸۶ و اصلاحات ۱۳۹۹ جزء ۲ بند (ط) ماده ۴۵ «تحمیل شرایط قراردادی غیرمنصفانه» به عنوان یکی از روش های سوءاستفاده از وضعیت اقتصادی مسلط «در تعارض است، بلکه منجر به کاهش اعتماد و امنیت حقوقی فعالان اقتصادی، تضعیف انگیزه سرمایه گذاری و اختلال در زنجیره اجرای پروژه های اقتصادی و عمرانی می شود. قراردادهای یک طرفه میان دولت و بخش خصوصی معمولاً شامل موارد زیر هستند: - فسخ یا تعدیل یک جانبه از سوی دولت بدون پرداخت خسارت متقابل - عدم پذیرش مسئولیت های قراردادی از سوی طرف دولتی - نبود مکانیسم بی طرف برای حل اختلافات (داوری) - پیش بینی نکردن ابزار جبران خسارات وارده به بخش خصوصی - تاخیر طولانی در پرداخت ها بدون ضمانت اجرایی برای طرف دولت مشکلات الف) مشکلات مربوط به سرمایه گذاری - بی ثباتی در روابط اقتصادی و توقف طرح های ملی - افزایش هزینه های دادرسی و حقوقی برای دو طرف - بی اعتمادی بخش خصوصی به نهادهای دولتی - فرار سرمایه و کاهش سرمایه گذاری مولد داخلی - تضاد با قانون بهبود محیط کسب و کار، اصل ۴۴، سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی - خروج اطلاعات به هنگام خروج سرمایه گزاران داخلی از کشور - بروز مشکلات امنیتی به جهت جایگزین شدن محصولات خارجی به جای داخلی که دارای قراردادهای منعطف می باشند و سخت گیری هایی که با بخش خصوصی ایرانی صورت می گیرد در آنها وجود ندارد. ب) مشکلات مربوط به قراردادها ۱- یک تیپ بودن قراردادها ۲- مالکیت معنوی و سورس کد ۳- فسخ قرارداد ۴- حل اختلاف ۵- تاخیرات و جریمه دیرکرد ۶- به تشخیص خود

۷- تضمین ۸- موضوع قرارداد ۹- پیش پرداخت ۱۰- نحوه پرداخت ۱۱- LOM گارنتی ۱۲- زمان اجرای پروژه ۱۳- محل تحویل ۱۴- شفاف مداری ۱۵- کسورات قانونی ۱۶- آزاد سازی ضمانت نامه ۱۷- فورس ماژور ۱۸- آخرین صورت حساب ۱۹- مقابله با بحران

قوانین و مصوبات مربوطه با موضوع:

۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸

۲) بند (چ) ماده ۱۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار^۱

پیشنهادهای:

مهمترین پیشنهادات می تواند شامل موارد ذیل باشد

- ۱- پیش‌بینی حق بازنگری قضایی بندهای غیرمنصفانه و درج صریح این حق در آیین‌نامه‌ها یا دستورالعمل‌های سازمان برنامه و بودجه / وزارت اقتصاد با این عنوان که در صورت وجود بندهایی در قراردادهای دولتی که مغایر با اصول انصاف، تعادل قراردادی یا حسن نیت باشند، قاضی یا داور حق بازنگری، اصلاح یا ابطال آن بند را دارد حتی اگر طرفین به آن رضایت داده باشند. این پیشنهاد مبنای حقوقی (اصل حسن نیت) ماده ۱۰ قانون مدنی + اصول عمومی قراردادها (می باشد).
- ۲- تأسیس سامانه الکترونیکی ثبت و پیگیری شکایت‌های قراردادی تحت عنوان سامانه ملی عدل پیمان که قابلیت اتصال به سامانه های وزارت اقتصاد، سازمان بازرسی کل کشور، قوه قضاییه و اتاق بازرگانی صنایع و معادن را داشته و در راستای ثبت شکایت و اعتراض از مفاد قراردادهای دولتی، پی گیری آنلاین روند رسیدگی، دریافت رای و مشاوره اولیه رایگان فعالیت نماید.
- ۳- ایجاد یک نهاد مستقل تخصصی با عنوان مرکز رسیدگی به اختلافات قراردادهای دولتی و خصوصی با ساختار نیمه قضایی و با صلاحیت شبه دادگاه تحت نظارت قوه قضاییه با مرکز داورى اتاق ایران در راستای بررسی سریع اختلافات میان دولت و بخش خصوصی، صدور رأی الزام‌آور یا داورى، اختیار ابطال یا اصلاح مفاد غیرمنصفانه در قرارداد.
- ۴- طراحی چارچوب داورى اجبارى در قراردادهای دولتی و گنجانیدن این بند در کلیه قراردادهای دولتی با بخش خصوصی با این موضوع که "در صورت بروز هرگونه اختلاف، طرفین متعهد به ارجاع اختلاف به داورى مرکز تخصصی قراردادهای دولتی هستند. رأی داورى قطعی و لازم‌الاجرا است و هیچ یک از طرفین حق طرح دعوا در مراجع عمومی را ندارند، مگر در موارد تخلف از نظم عمومی" که این امر می تواند ضمن کاهش بار قضایی در دادگاه ها، سرعت بیشتر در رسیدگی و ارجاع موضوع به متخصصان حقوقی و قراردادی.
- ۵- تدوین منشور ملی «انصاف در قراردادهای دولتی توسط مرکز پژوهش های مجلس و سازمان بازرسی کشور مشتمل بر سه محور اصلی ۱- اصول شفافیت، عدالت، توازن ریسک، حفاظت از سرمایه گذار ۲- الزامات اخلاقی و حقوقی برای دستگاه‌های اجرایی ضمانت اجرا برای تخلف از اصول منشور.
- ۶- ایجاد صندوق حمایت حقوقی از شرکت‌های خصوصی در دعاوی با دولت که می تواند به صورت صندوق مشترک اتاق بازرگانی و سازمان سرمایه‌گذاری خارجی تأمین مالی هزینه‌های حقوقی، داورى، وکلای تخصصی شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEs) یا شرکت‌های دانش‌بنیان طرف قرارداد با دولت.
- ۷- آموزش قضات، داوران و مدیران دولتی با طراحی کارگاه‌های آموزشی تخصصی با همکاری دانشگاه‌ها و قوه قضاییه و انتشار کتابچه های راهنما در زمینه قراردادهای سرمایه گذار و مشارکتی، اصول حقوق عمومی در قراردادهای، موازنه ریسک و حسن نیت قراردادی

^۱ چ - ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاه‌های اجرائی با فعالان اقتصادی بخشهای خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها